

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และขอเสนอแนะ

ในบทนี้จะได้อภิปรายถึงผลการวิจัยที่ทำมาโดยย่อ แล้วสรุปผลของการวิจัยที่สำคัญ ตลอดจนการอภิปรายและขอเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง ที่มีต่อนักเรียนฝึกสอนในการสอน และการมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาโรงเรียนและหมู่บ้าน
2. เพื่อศึกษาปริมาณความช่วยเหลือที่อาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง ได้ให้แก่แก่นักเรียนฝึกสอนในความรู้และทักษะการสอน และการมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาโรงเรียนและหมู่บ้าน
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการฝึกหัดครูชนบทตลอดจนปัญหาในการปฏิบัติงานกรณีพิเศษการฝึกสอนของอาจารย์นิเทศก์
4. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน และความช่วยเหลือที่ต้องการจากสถานฝึกหัดครูเป็นพิเศษของครูพี่เลี้ยง
5. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของนักเรียนฝึกสอน ในขณะที่ทำการฝึกสอนอยู่

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย มีวิธีการโดยย่อดังนี้

1. กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่บุคคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับภารฝึกสอน

-ในโรงเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทของวิทยาลัยทั้ง 4 แห่งเข้าเป็นคือ วิทยาลัยครู-
เชียงใหม่ วิทยาลัยครูลำปาง วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ และวิทยาลัยครูพิจิตรสงคราม พิษณุโลก บุคฉากร
กิ่งกาแพงแยกเป็น 3 กลุ่มคือ

2.1 กลุ่มอาจารย์นิเทศก์ โค้ดแก่อาจารย์นิเทศก์ที่เคยทำกรรมนิเทศหรือกำลังทำ
กรรมนิเทศในโรงเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทของวิทยาลัยครูในภาคเหนือทั้ง 4 แห่งทุก
คน

2.2 กลุ่มครูที่เลี้ยง โค้ดแก่ครูที่เลี้ยงในโรงเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครู-
ชนบทของวิทยาลัยครูในภาคเหนือทั้ง 4 แห่ง โดยสุ่มตัวอย่างมา 50 %

2.3 กลุ่มนักเรียนฝึกสอน โค้ดแก่นักเรียนฝึกสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาการ
ศึกษา (ป.กศ.) ของวิทยาลัยครูทั้ง 4 แห่ง ที่ออกฝึกสอนในโรงเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัด
ครูชนบทของวิทยาลัย ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2519 โดยสุ่มตัวอย่างมา 50 %

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ปรับปรุงจากแบบสอบถามของสาส์นวิทย์ ศรีสุทธิ ที่เคย
ทำการวิจัยปัญหาการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทของวิทยาลัยครูอยู่ในปีการศึกษา 2515
แบบสอบถามที่มี 3 ชุดคือ สำหรับอาจารย์นิเทศก์ ครูที่เลี้ยง และนักเรียนฝึกสอน ลักษณะแบบ
สอบถามมีทั้งเลือกตอบ (check list) แบบตอบโดยเสรี (open end) และแบบมาตรา-
ส่วนประมาณค่า (rating scale) นอกจากนี้ยังใช้การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการอีกด้วย
เพื่อนำมาประกอบคำอธิบายและเสนอแนะ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีนำแบบสอบถามไปแจกให้แก่ประชากรที่ใช้ในการ-
วิจัยในโรงเรียนที่ เป็นแหล่งข้อมูลแล้วเก็บคืนมาด้วยตนเอง บางแห่งฝากแบบสอบถามให้อาจารย์
นิเทศก์ในวิทยาลัยครูที่เป็นแหล่งข้อมูลช่วยนำไปแจกให้แก่ประชากรที่ใช้ในการวิจัยแล้วเก็บคืนมา
ให้แก่ผู้วิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเป็นร้อยละ หาค่าเฉลี่ยความถี่ (\bar{X})
และนำความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์ ครูที่เลี้ยง และนักเรียนฝึกสอน มาเปรียบเทียบ วิเคราะห์ที่
สรุป เสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทของวิทยาลัยครูในภาคเหนือ ที่ได้จากประชากรทั้ง 3 กลุ่ม สรุปผลได้ดังต่อไปนี้.

1. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ประชากรที่ไร้ในการวิจัยทั้ง 3 กลุ่มคือ อาจารย์นิเทศก์ 25 คน โดยไม่สุ่มตัวอย่าง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาครบ คิดเป็นร้อยละ 100 ครูพี่เลี้ยง 217 คนโดยการสุ่มตัวอย่างมาร้อยละ 50 ของครูพี่เลี้ยงที่กำลังปฏิบัติงานการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทของวิทยาลัยครูทั้ง 4 แห่ง ในภาคต้นของปีการศึกษา 2519 ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามคืนมา 189 คน คิดเป็นร้อยละ 87.10 และนักเรียนฝึกสอน 217 คนโดยการสุ่มตัวอย่างมาร้อยละ 50 เช่นเดียวกับครูพี่เลี้ยง ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามคืนมา 192 คน คิดเป็นร้อยละ 88.48 เมื่อนำขอมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์เรียบร้อยแล้ว สรุปผลเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามได้ดังนี้

1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับอาจารย์นิเทศก์ มีดังนี้

- อาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามเป็น เพศชาย 19 คน คิดเป็นร้อยละ 76.00 เป็น เพศหญิง 6 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00
- อาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 25 - 29 ปี มี 13 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 และอาจารย์นิเทศก์มีอายุอย่างสูงไม่เกิน 39 ปี
- วุฒิปริญญาตรีของอาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษา จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 88.00 และวุฒิปริญญาโทจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00
- ประสบการณ์ในงานด้านการศึกษาของอาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่จะมีประสบการณ์ในด้านการศึกษาในช่วงระยะเวลา 1 - 3 ปี กลุ่มหนึ่ง และในช่วงระยะเวลา 4 - 6 ปี อีกกลุ่มหนึ่ง สำหรับประสบการณ์ในด้านการศึกษาของอาจารย์นิเทศก์ สรุปได้ดังนี้ การสอนในระดับประถมศึกษา การสอนในระดับมัธยมศึกษา

การสอนในสถาบันฝึกหัดครู การนิเทศการสอนในระดับประถมศึกษา การนิเทศการสอนในระดับมัธยมศึกษา การนิเทศการสอนนอกโครงการฝึกหัดครูชนบท และการนิเทศการสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท

- การอบรมหรือสัมมนาของอาจารย์นิเทศเกี่ยวกับการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท สรุปได้ว่า มีอาจารย์นิเทศที่เคยได้รับการอบรมหรือสัมมนา คือ อาจารย์นิเทศมหาวิทยาลัยศรีเชียงใหม่ 4 คน อาจารย์นิเทศวิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ 2 คน อาจารย์นิเทศวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม 2 คน รวมทั้งหมดเป็น 8 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00 เป็นที่น่าสนใจ เกตว่าอาจารย์นิเทศวิทยาลัยครูลำปางไม่เคยได้รับการอบรมหรือสัมมนา เกี่ยวกับการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับครูพี่เลี้ยง สรุปได้ดังนี้

- ครูพี่เลี้ยงของทั้ง 4 วิทยาลัย จำนวน 189 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 59.26 เป็นชาย 77 คน คิดเป็นร้อยละ 40.74

- ครูพี่เลี้ยงกลุ่มที่มากที่สุด มีอายุระหว่าง 25 - 29 ปี มี 54 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 และครูพี่เลี้ยงที่มีอายุสูงสุดระหว่าง 55 - 59 ปี มี 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.53

- ครูพี่เลี้ยงมีวุฒิ ป.ม. หรือ พ.ม. มากที่สุด 56 คน คิดเป็นร้อยละ 29.63 วุฒิ ป.กศ.สูง 28 คน คิดเป็นร้อยละ 14.81 ครูพี่เลี้ยงที่ไม่มีวุฒิต่างครุมี 35 คน คิดเป็นร้อยละ 18.52 เป็นที่น่าสนใจ เกตว่ามีครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิป. 4 อยู่ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.12 ครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิม. 1 - 3 มี 11 คน คิดเป็นร้อยละ 5.82 และครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิม. 4 - 6 (ม.ศ. 1 - 3) มี 13 คน คิดเป็นร้อยละ 6.88

- ประสบการณ์ในการสอนของครูพี่เลี้ยง สรุปได้ว่า มีครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนระหว่าง 6 - 10 ปี มากที่สุด จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 และมีครูพี่เลี้ยง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.53 มีประสบการณ์ในการสอนระหว่าง 36 - 40 ปี

- ประสบการณ์ของครูพี่เลี้ยงที่เคยเป็นครูพี่เลี้ยงมาแล้ว สรุปได้ดังนี้
ครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการ เป็นครูพี่เลี้ยงระหว่าง 1 - 5 ปี มีมากที่สุด จำนวน
94 คน คิดเป็นร้อยละ 49.74 และครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการ เป็นครูพี่เลี้ยง
ระยะนานที่สุด ระหว่างเวลา 11 - 15 ปี มี 16 คน คิดเป็นร้อยละ 8.47

1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนฝึกสอน สรุปได้ดังนี้

- นักเรียนฝึกสอนทั้งหมดจำนวน 192 คน ที่ตอบแบบสอบถาม
ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 54.17 และมีนักเรียนฝึกสอน
หญิงจำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 45.83

- นักเรียนฝึกสอนส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 18-20 ปี มากที่สุด
จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 74.48

- ชั่วโมงสอนใน 1 สัปดาห์ของนักเรียนฝึกสอน สรุปได้ว่า มี
นักเรียนฝึกสอนที่มีชั่วโมงสอนระหว่าง 6-10 ชั่วโมงมากที่สุด จำนวน 121 คน คิด
เป็นร้อยละ 63.02

2. หน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยงที่มีต่อ
นักเรียนฝึกสอนในการสอน และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน แยกเป็น 2 ข้อ
ดังต่อไปนี้

2.1 หน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์นิเทศก์ที่มีต่อนักเรียน
ฝึกสอนในการสอน และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน

2.2 หน้าที่และความรับผิดชอบของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อนักเรียนฝึกสอน
ในการสอน และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน

2.1 หน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์นิเทศก์ที่มีต่อนักเรียน
ฝึกสอนในการสอน และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน

- อาจารย์นิเทศก์กลุ่มใหญ่ตอบว่า มีหน้าที่และความรับผิดชอบ
ในการนิเทศการสอนระหว่าง 21-25 ชั่วโมง มี 11 คน คิดเป็นร้อยละ 44.00

- อาจารย์นิเทศส่วนใหญ่นอกจากทำหน้าที่ในการนิเทศการสอนแล้ว ยังต้องสอนนักศึกษาอีกด้วย มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 ทั้งนี้ และทำการสอนด้วย มีชั่วโมงสอนระหว่าง 6-10 ชั่วโมง และอาจารย์นิเทศที่นิเทศการสอนเต็มตัวมี 6 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00

- จำนวนนักเรียนฝึกสอนที่อาจารย์นิเทศรับผิดชอบ 1 ภาคเรียน สรุปได้ว่า อาจารย์นิเทศส่วนใหญ่จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 มีนักเรียนฝึกสอนอยู่ในความรับผิดชอบมากกว่า 20 คน

- จำนวนนักเรียนฝึกสอนที่อาจารย์นิเทศมีความคิดเห็นว่าเป็นจำนวนที่เหมาะสม ควรอยู่ในความรับผิดชอบของอาจารย์นิเทศใน 1 ภาคเรียน มีอาจารย์นิเทศจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 36.00 มีความคิดเห็นว่าเป็นจำนวนนักเรียนฝึกสอนอยู่ในความรับผิดชอบระหว่าง 11 - 15 คน

- ลักษณะของการประชุมพบปะนักเรียนฝึกสอนของอาจารย์นิเทศ สรุปได้ว่า อาจารย์นิเทศทั้งหมด 25 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ใช้วิธีการประชุมกลุ่ม

- วิธีการประชุมสัมมนานักเรียนฝึกสอนของอาจารย์นิเทศ สรุปได้ว่า อาจารย์นิเทศส่วนใหญ่จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 ใช้วิธีการประชุมกลุ่มเป็นครั้งคราว ประมาณภาคเรียนละ 2-3 ครั้ง ครั้งละ 1-5 ชั่วโมง

2.2 หน้าที่และความรับผิดชอบของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อนักเรียนฝึกสอนในการสอน และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมอบาน

- ครูพี่เลี้ยงจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 29.10 ซึ่งเป็นกลุ่มที่มากที่สุด มีชั่วโมงสอนระหว่าง 21-25 ชั่วโมง

- ครูพี่เลี้ยงส่วนใหญ่จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 78.83 มีนักเรียนฝึกสอนอยู่ในความรับผิดชอบ 1 คน ต่อครูพี่เลี้ยง 1 คน

3. ปริมาณความช่วยเหลือที่อาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยงได้ให้แก่นักเรียนฝึกสอนใน
ความดูแลด้านการสอน และการมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาหมู่บ้าน

จะสรุปผลการวิจัยออกเป็น 2 ตอนคือ

- ตอนที่ 1 ปริมาณความช่วยเหลือที่อาจารย์นิเทศก์ได้ให้แก่นักเรียนฝึกสอนในความ
ดูแลด้านการสอน และการมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาหมู่บ้าน
- ตอนที่ 2 ปริมาณความช่วยเหลือที่ครูพี่เลี้ยงได้ให้แก่นักเรียนฝึกสอนในความดูแล
ด้านการสอน และการมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาหมู่บ้าน

ตอนที่ 1 ปริมาณความช่วยเหลือที่อาจารย์นิเทศก์ได้ให้แก่นักเรียนฝึกสอนในความดูแลด้านการ
สอน และการมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาหมู่บ้าน มีดังนี้

- ความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับการให้คำแนะนำและช่วยเหลือแก่นักเรียน
ฝึกสอนของทั้ง 4 วิทยาลัย ในตำแหน่งประจำวันของครูนั้น สรุปผลได้ดังนี้ ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น
รวมของอาจารย์นิเทศก์ทั้ง 4 วิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องนี้ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยความ
คิดเห็น 2.09, 2.09, 2.07 และ 2.16 ตามลำดับ

- ความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับกรให้คำแนะนำและช่วยเหลือแก่นักเรียน
ฝึกสอนของทั้ง 4 วิทยาลัย ในตำแหน่งการศึกษาเท่านั้น สรุปผลได้ดังนี้ ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นรวม
ของอาจารย์นิเทศก์ทั้ง 4 วิทยาลัย ในเรื่องนี้อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น 1.91,
1.97, 1.90 และ 2.15 ตามลำดับ

- ความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับการให้คำแนะนำและช่วยเหลือแก่นักเรียน
ฝึกสอนของทั้ง 4 วิทยาลัย ในด้านการสอน สรุปผลได้ดังนี้ ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์
นิเทศก์วิทยาลัยครูเชียงใหม่ และวิทยาลัยครูนครปฐม เกี่ยวกับเรื่องนี้ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยความ
คิดเห็น 2.57 และ 2.63 ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์วิทยาลัยครู
ลำปาง และอุตรดิตถ์ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น 2.22 และ 2.46 ตามลำดับ
เป็นที่น่าสังเกตว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์อยู่ในระดับปาน-
กลางค่อนข้างมาก

- ความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับการให้คำแนะนำและช่วยเหลือแก่นักเรียน
ฝึกสอนของทั้ง 4 วิทยาลัย ในด้านการจัดและปกครองชั้น สรุปผลได้ดังนี้ ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น
ของอาจารย์นิเทศก์ทั้ง 4 วิทยาลัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น
2.08, 2.28, 2.44 และ 2.29 ตามลำดับ

- ความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับการให้คำแนะนำและช่วยเหลือแก่นักเรียน
ฝึกสอนของทั้ง 4 วิทยาลัย ในด้านการวัดผลความก้าวหน้าทางการเรียน สรุปผลได้ดังนี้ ค่า
เฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์วิทยาลัยครูลำปางในเรื่องนี้อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยความ
คิดเห็น 1.48 ส่วนค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์วิทยาลัยครูเชียงใหม่ อุตรดิตถ์ และ
พิจิตรสงคราม ในเรื่องนี้ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น 2.04, 2.14 และ 1.88
ตามลำดับ

- ความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับการให้คำแนะนำและช่วยเหลือแก่นักเรียน
ฝึกสอนของทั้ง 4 วิทยาลัย ในด้านการจัดและปรับปรุงบ้านพัก สรุปผลได้ดังนี้ ค่าเฉลี่ยความ
คิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์วิทยาลัยครูลำปาง ในเรื่องนี้อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น
2.76 ส่วนค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์วิทยาลัยครูเชียงใหม่ อุตรดิตถ์ และพิจิตรสง-
คราม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น 2.30, 2.37 และ 2.29 ตามลำดับ
สำหรับค่าเฉลี่ยรวมของอาจารย์นิเทศก์ทั้ง 4 วิทยาลัย อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก มีค่า-
เฉลี่ยความคิดเห็น 2.44

- ความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับการให้คำแนะนำและช่วยเหลือแก่นักเรียน
ฝึกสอนทั้ง 4 วิทยาลัย ในด้านการปรับปรุงโรงเรียน สรุปผลได้ดังนี้ ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นรวม
ของอาจารย์นิเทศก์ทั้ง 4 วิทยาลัย ในเรื่องนี้ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น 1.95,
2.36, 1.96 และ 2.33 ตามลำดับ

ข้อที่ 2 ปริมาณความช่วยเหลือครูที่เลี้ยงดูใหม่แก่นักเรียนฝึกสอนในความดูแลด้านการสอน
และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน มีดังนี้

- ความคิดเห็นของครูที่เลี้ยงเกี่ยวกับการให้คำแนะนำและช่วยเหลือนักเรียนฝึกสอนของทั้ง 4 วิทยาลัย ในด้านงานประจำวันของครู สรุปได้ดังนี้ ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูที่เลี้ยงวิทยาลัยครูเชียงใหม่ และลำปาง อยู่ในระดั้มาก มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น 2.54 และ 2.61 ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูที่เลี้ยงวิทยาลัยครูอุตรดิตถ์และพินุลสงคราม อยู่ในระดั้มานกลาง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น 2.45 และ 2.38 ตามลำดับ เป็นที่น่าสังเกตว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นรวมของครูที่เลี้ยงทั้ง 4 วิทยาลัยอยู่ในระดั้มานกลางค่อนข้างมาก มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น 2.49

- ความคิดเห็นของครูที่เลี้ยงเกี่ยวกับการให้คำแนะนำและช่วยเหลือนักเรียนฝึกสอนของทั้ง 4 วิทยาลัย ในด้านการศึกษาค้นคว้า สรุปได้ดังนี้ ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นรวมของครูที่เลี้ยงทั้ง 4 วิทยาลัย มีความคิดเห็นตรงกันว่า ได้ให้คำแนะนำและช่วยเหลือแก่นักเรียนฝึกสอนในระดั้มานกลาง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น 2.23, 2.33, 2.41 และ 2.23 ตามลำดับ

- ความคิดเห็นของครูที่เลี้ยงเกี่ยวกับการให้คำแนะนำและช่วยเหลือแก่นักเรียนฝึกสอนของทั้ง 4 วิทยาลัย ในด้านการสอน สรุปได้ดังนี้ ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูที่เลี้ยงของวิทยาลัยครูเชียงใหม่ ลำปาง และอุตรดิตถ์ เกี่ยวกับเรื่องนี้ อยู่ในระดั้มาก มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น 2.55, 2.51 และ 2.58 ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูที่เลี้ยงวิทยาลัยครูพินุลสงครามอยู่ในระดั้มานกลาง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น 2.38 เป็นที่น่าสังเกตว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นรวมของครูที่เลี้ยงทั้ง 4 วิทยาลัย อยู่ในระดั้มานกลางค่อนข้างมาก มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น 2.49

- ความคิดเห็นของครูที่เลี้ยงเกี่ยวกับการให้คำแนะนำและช่วยเหลือแก่นักเรียนฝึกสอนของทั้ง 4 วิทยาลัย ในด้านการจัดและปกครองชั้น สรุปได้ดังนี้ ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูที่เลี้ยงวิทยาลัยครูเชียงใหม่ และ ลำปาง ในเรื่องนี้ อยู่ในระดั้มาก มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น 2.51 และ 2.64 ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูที่เลี้ยงวิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ และพินุลสงคราม อยู่ในระดั้มานกลาง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น 2.43 และ 2.30 ตามลำดับ ค่าหริบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นรวมของครูที่เลี้ยงทุกวิทยาลัยในเรื่องนี้ อยู่ในระดั้มานกลางค่อนข้างมาก มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น 2.48

- ความคิดเห็นของครูที่เลี้ยงเกี่ยวกับการให้คำแนะนำและช่วยเหลือแก่นักเรียนฝึกสอนของทั้ง 4 วิทยาลัย ในด้านการวัดผลความก้าวหน้าของการเรียน สรุปผลได้ดังนี้ ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูที่เลี้ยงทั้ง 4 วิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องนี้ อยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น 2.36, 2.31, 2.39 และ 2.26 ตามลำดับ

- ความคิดเห็นของครูที่เลี้ยงเกี่ยวกับการให้คำแนะนำและช่วยเหลือแก่นักเรียนฝึกสอนของทั้ง 4 วิทยาลัย ในด้านการจัดและปรับปรุงงานพัก สรุปได้ดังนี้ ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นโดยส่วนรวมของครูที่เลี้ยงทั้ง 4 วิทยาลัย อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น 1.85, 2.16, 2.10 และ 1.69 ตามลำดับ

- ความคิดเห็นของครูที่เลี้ยงเกี่ยวกับการให้คำแนะนำและช่วยเหลือแก่นักเรียนฝึกสอนของทั้ง 4 วิทยาลัย ในด้านการปรับปรุงโรงเรียน สรุปผลได้ดังนี้ ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นโดยส่วนรวมของครูที่เลี้ยงของทั้ง 4 วิทยาลัย เกี่ยวกับเรื่องนี้ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น 2.09, 2.06, 2.12 และ 1.90 ตามลำดับ

4. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการฝึกหัดครูชนบท หลอดจมน้ำอยู่ในการปฏิบัติงานการนิเทศการฝึกสอนของอาจารย์นิเทศ - สรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้.

ก. ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานของอาจารย์นิเทศ มีถึง 15 ข้อด้วยกัน (ดูในตารางที่ 69 ประกอบ) แต่ในที่นี้จะสรุปผลการวิจัยเฉพาะข้อปัญหาที่อาจารย์นิเทศทั้ง 4 วิทยาลัย มีความเห็นตรงกันมากที่สุดเพียง 5 ข้อเท่านั้น ซึ่งเป็นปัญหาที่มีความสำคัญจากมากไปหาน้อย ดังต่อไปนี้

- ครูที่เลี้ยงขาดความเอาใจใส่ในการนิเทศนักเรียนฝึกสอน มีอาจารย์นิเทศที่วิทยาลัยครูเชียงใหม่ 5 คน อาจารย์นิเทศที่วิทยาลัยครูลำปาง 5 คน อาจารย์นิเทศที่วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ 5 คน และอาจารย์นิเทศที่วิทยาลัยครูหิรัญผดุงการ 6 คน รวมทั้งหมดเป็น 21 คน คิดเป็นร้อยละ 84.00 มีความคิดเห็นตรงกันในเรื่องนี้

- อาจารย์นิเทศก์มีเวลาแนะนำนักเรียนฝึกสอนไม่พอเพราะมีงานอื่นมาก มีอาจารย์นิเทศก์วิทยาลัยครูเชียงใหม่ 3 คน อาจารย์นิเทศก์วิทยาลัยครูลำปาง 3 คน อาจารย์นิเทศก์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ 4 คน และอาจารย์นิเทศก์วิทยาลัยครูพินุดสงคราม 6 คน รวมทั้งหมดเป็น 16 คน คิดเป็นร้อยละ 64.00 มีความคิดเห็นตรงกันในเรื่องนี้

- ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยงไม่ดีพอ มีอาจารย์นิเทศก์วิทยาลัยครูเชียงใหม่ 1 คน อาจารย์นิเทศก์วิทยาลัยครูลำปาง 2 คน อาจารย์นิเทศก์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ 5 คน และอาจารย์นิเทศก์วิทยาลัยครูพินุดสงคราม 5 คน รวมทั้งหมดเป็น 13 คน คิดเป็นร้อยละ 52 มีความคิดเห็นตรงกันในเรื่องนี้

- วิทยาลัยครูไม่มุ่งประมาทในการนิเทศ มีอาจารย์นิเทศก์วิทยาลัยครูลำปาง 5 คน อาจารย์นิเทศก์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ 4 คน และอาจารย์นิเทศก์วิทยาลัยครูพินุดสงคราม 5 คน รวมทั้งหมดเป็น 14 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 มีความคิดเห็นตรงกันในเรื่องนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่าอาจารย์นิเทศก์วิทยาลัยครูเชียงใหม่ไม่มีปัญหาในเรื่องนี้เลย

- นักเรียนฝึกสอนมักปกปิดไม่ให้ทราบปัญหาที่เกิดขึ้นขณะฝึกสอน มีอาจารย์นิเทศก์วิทยาลัยครูลำปาง 3 คน อาจารย์นิเทศก์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ 4 คน และอาจารย์นิเทศก์วิทยาลัยครูพินุดสงคราม 4 คน รวมทั้งหมดเป็น 11 คน คิดเป็นร้อยละ 44.00 มีความคิดเห็นตรงกันในเรื่องนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่า อาจารย์นิเทศก์วิทยาลัยครูเชียงใหม่ไม่มีปัญหาในเรื่องนี้เลย

ข. ความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์ในการปรับปรุงงานการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทให้โดยลึกลงยิ่งขึ้น มีดังนี้ (ดูตารางที่ 70 ประกอบ)

อาจารย์นิเทศก์ทั้ง 4 วิทยาลัย มีความคิดเห็นตรงกันว่า ควรจะมีการจัดให้มีการศึกษาในเรื่องต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงงานการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลดียิ่งขึ้นถึง 15 เรื่องด้วยกัน แต่จะกล่าวเฉพาะเรื่องที่สำคัญ ๆ เพียง 5 เรื่อง โดยเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย ดังต่อไปนี้

- การอบรมสัมมนาอาจารย์นิเทศก์ ครูใหญ่ และครูพี่เลี้ยง ให้เข้าใจหน้าที่และความรับผิดชอบ มีอาจารย์นิเทศก์วิทยาลัยครูเชียงใหม่ 6 คน อาจารย์นิเทศก์วิทยาลัยครูลำปาง

5 คน อาจารย์นิเทศกวีวิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ 6 คน และอาจารย์นิเทศกวีวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม 6 คน รวมทั้งหมดเป็น 23 คน คิดเป็นร้อยละ 92.00 มีความคิดเห็นตรงกันในเรื่องนี้

การชักจูงใหญ่บริหารการศึกษา ครู และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้การสนับสนุนงานนี้ มี อาจารย์นิเทศกวีวิทยาลัยครูเชียงใหม่ 7 คน อาจารย์นิเทศกวีวิทยาลัยครูลำปาง 5 คน อาจารย์นิเทศกวีวิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ 5 คน และอาจารย์นิเทศกวีวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม 5 คน รวมทั้งหมดเป็น 22 คน คิดเป็นร้อยละ 88.00 มีความคิดเห็นตรงกันในเรื่องนี้

- การจัดให้มีการอบรมอาจารย์นิเทศกวี ครูใหญ่ และครูที่เลี้ยง ให้มีความรู้ในเทคนิคการนิเทศการฝึกสอน มีอาจารย์นิเทศกวีวิทยาลัยครูเชียงใหม่ 5 คน อาจารย์นิเทศกวีวิทยาลัยครูลำปาง 5 คน อาจารย์นิเทศกวีวิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ 6 คน และอาจารย์นิเทศกวีวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม 6 คน รวมทั้งหมดเป็น 22 คน คิดเป็นร้อยละ 88.00 มีความคิดเห็นตรงกันในเรื่องนี้

- การเลิกสรรอาจารย์นิเทศกวีให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพพอสมควร มีอาจารย์นิเทศกวีวิทยาลัยครูเชียงใหม่ 6 คน อาจารย์นิเทศกวีวิทยาลัยครูลำปาง 4 คน อาจารย์นิเทศกวีวิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ 5 คน และอาจารย์นิเทศกวีวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม 6 คน รวมทั้งหมดเป็น 21 คน คิดเป็นร้อยละ 84.00 มีความคิดเห็นตรงกันในเรื่องนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน และความช่วยเหลือที่ต้องการจากสถาบันฝึกหัดครู เป็นพิเศษของครูพี่เลี้ยง สรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้.

ครูพี่เลี้ยงมีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานในโครงการฝึกหัดครูชนบทถึง 18 ข้อด้วยกัน และจะนำมาแสดงเฉพาะที่สำคัญ ๆ เพียง 7 ข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย ดังนี้ (ดูตารางที่ 71 ประกอบ)

- นักเรียนฝึกสอนมักตามใจเด็ก เพราะต้องการให้เด็กรัก มีครูพี่เลี้ยงของวิทยาลัยครู เชียงใหม่ 29 คน ครูพี่เลี้ยงของวิทยาลัยครูลำปาง 14 คน ครูพี่เลี้ยงของวิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ 26 คน และครูพี่เลี้ยงของวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม 26 คน รวมทั้งหมกเป็น 95 คน คิดเป็นร้อยละ 50.26 มีความคิดเห็นตรงกันในเรื่องนี้

- นักเรียนฝึกสอนปกครองชั้นไม่ได้ มีครูพี่เลี้ยงของวิทยาลัยครูเชียงใหม่ 29 คน ครูพี่เลี้ยงของวิทยาลัยครูลำปาง 14 คน ครูพี่เลี้ยงของวิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ 21 คน และครูพี่เลี้ยงของวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม 22 คน รวมทั้งหมกเป็น 86 คน คิดเป็นร้อยละ 45.50 มีความคิดเห็นตรงกันในเรื่องนี้

- นักเรียนฝึกสอนสนิทสนมกับเด็กเกินควรทำให้เสียการปกครองเด็ก มีครูพี่เลี้ยงของวิทยาลัยครูเชียงใหม่ 26 คน ครูพี่เลี้ยงของวิทยาลัยครูลำปาง 10 คน ครูพี่เลี้ยงของวิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ 13 คน และครูพี่เลี้ยงของวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม 23 คน รวมทั้งหมกเป็น 72 คน คิดเป็นร้อยละ 38.10 มีความคิดเห็นตรงกันในเรื่องนี้

- นักเรียนฝึกสอนมักปกปิดไม่ให้ทราบปัญหาที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติงานฝึกสอน มีครูพี่เลี้ยงวิทยาลัยครูเชียงใหม่ 20 คน ครูพี่เลี้ยงของวิทยาลัยครูลำปาง 12 คน ครูพี่เลี้ยงของวิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ 11 คน และครูพี่เลี้ยงของวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม 15 คน รวมทั้งหมกเป็น 58 คน คิดเป็นร้อยละ 30.69 มีความคิดเห็นตรงกันในเรื่องนี้

- นักเรียนฝึกสอนขาดกลวิธีในการสอน มีครูพี่เลี้ยงของวิทยาลัยครูเชียงใหม่ 19 คน ครูพี่เลี้ยงของวิทยาลัยครูลำปาง 11 คน ครูพี่เลี้ยงของวิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ 14 คน และครูพี่เลี้ยงของวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม 13 คน รวมทั้งหมกเป็น 57 คน คิดเป็นร้อยละ 30.16 มีความคิดเห็นตรงกันในเรื่องนี้

- นักเรียนฝึกสอนสร้างข้อทดสอบไม่เป็น มีครูพี่เลี้ยงของวิทยาลัยครูเชียงใหม่ 1๘ คน ครูพี่เลี้ยงของวิทยาลัยครูลำปาง 11 คน ครูพี่เลี้ยงของวิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ 13 คน และครูพี่เลี้ยงของวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม 13 คน รวมทั้งหมดเป็น 55 คน คิดเป็นร้อยละ 27.10 มีความคิดเห็นตรงกันในเรื่องนี้

- นักเรียนฝึกสอนทำการสอนฝึกพลาดเพราะขาดประสบการณ์ในการสอน มีครูพี่เลี้ยงของวิทยาลัยครูเชียงใหม่ 1๐ คน ครูพี่เลี้ยงของวิทยาลัยครูลำปาง ๘ คน ครูพี่เลี้ยงของวิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ ๑ คน และครูพี่เลี้ยงของวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม 12 คน รวมทั้งหมดเป็น 47 คน คิดเป็นร้อยละ 24.๐7 มีความคิดเห็นตรงกันในเรื่องนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของนักเรียนฝึกสอน ในขณะที่ทำการฝึกสอน
อยู่ สรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

6.1 นักเรียนฝึกสอนต้องการให้วิทยาลัยช่วยเหลือเป็นพิเศษในด้านสวัสดิการ
 ขณะออกไปฝึกสอน ดังนี้

6.1.1 เกี่ยวกับบ้านพัก

- บ้านพักควรอยู่ในที่ปลอดภัย สะดวกสบาย สอดคล้องกับจำนวน
- อุปกรณ์ต่าง ๆ ในการอยู่บ้านพักยังไม่พร้อม
- บ้านพักควรปรับปรุงให้อยู่ในสภาพที่ดีกว่านี้
- ท้องน้ำห้องส้วมควรสร้างเพิ่มอีก
- ควรมีอุปกรณ์ในการประกอบอาหารที่อยู่ในสภาพดี เช่น หม้อ

หุงต้ม กะทะ เตา ฯลฯ

6.1.2 เกี่ยวกับอาหารการกิน

- อาหารการกินลำบากเพราะอยู่ไกลตลาด และอาหารแพง
- ต้องการให้ทางวิทยาลัยให้เมล็ดพันธุ์ผู้ฝึกมาปลูกทำสวนครัวบ้าง
- ต้องการให้ทางวิทยาลัยจัดหาอาหารแห้งในบาง

6.1.3 เกี่ยวกับความเจ็บไข้

- ต้องการให้ทางวิทยาลัยจัดหายาสามัญประจำบ้านให้มีปริมาณ

มากกว่านี้

- ต้องการให้ทางวิทยาลัยช่วยเหลือในเรื่องการเงินเกี่ยวกับการ

รักษาพยาบาล หรือค่าให้ทางโรงเรียนช่วยเหลือบ้าง

- หน่วยฝึกสอนบางแห่งยังขาดแคลนเครื่องมือในการประชุมขยายบ่อยมาก

6.1.4 เกี่ยวกับความปลอดภัย

- บ้านพักอยู่ใกล้ชุมชน มีปัญหามาก ต้องการให้อาจารย์นิเทศก์มาเยี่ยมหน่วยฝึกสอนที่อยู่ใกล้ ๆ ในห้วงเวลานี้

- นักเรียนฝึกสอนหญิงมีความคิดเห็นว่าการอยู่บ้านพักในตอนกลางคืนยังน่ากลัว ไม่ใคร่ไว้ใจความปลอดภัย

- มีวิทยากรในหมู่บ้านชอบมาหาเรื่องกับนักเรียนฝึกสอน

6.1.5 เกี่ยวกับการเดินทางของนักเรียนฝึกสอน

- ลำบากมากในการไปซื้อของในตลาด
- ต้องการให้ทางวิทยาลัยจัดพาหนะพาหนะประจำหน่วยฝึกสอนให้พอเพียง
- ต้องการให้ทางวิทยาลัยติดขอขอลดราคาโดยสารรถยนต์ประจำทางเหลือ

ครึ่งราคา

6.1.6 เรื่องอื่น ๆ

- บ่อน้ำใสไม่สะอาด ควรมีน้ำประปาประจำบ้านพัก
- ต้องการให้วิทยาลัยจัดหาอุปกรณ์ตามกีฬาไว้ประจำบ้านพักให้มากกว่านี้
- มีปัญหาในเรื่องความไม่สะดวกสบายต่าง ๆ เช่น ถนนหนทางไม่ดี เป็นต้น
- การปฏิบัติงานของนักเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับการพัฒนา บางครั้งชาวบ้านไม่เข้าใจ และไม่พอใจ

6.2 ความรู้สึกยากลำบากหรือความรู้สึกลึกลับอึดใจมากที่สุดของนักเรียนฝึกสอน ในการออกฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท มีดังต่อไปนี้

6.2.1 ด้านการปรับปรุงโรงเรียน

- ขาดอุปกรณ์ในการพัฒนา
- ขาดการแนะนำจากครูประจำการ
- โรงเรียนไม่มีเงินที่จะปรับปรุงโรงเรียน
- ไม่ใคร่ใคร่รับควมร่วมมือจากชาวบ้าน

6.2.2 ค่านการศคนในชั้นเรียน

- ครูที่ใ้เพียงมักปดอยให้สอนตามลำพัง มีน้อยครั้งที่ให้คำแนะนำ
- นักเรียนเรียนตอน อานหนังสือไม่ออก ทำให้สอนลำบาก
- วิธีการสอนที่เรียนไปจากวิทยาลัยใช้ไม่ได้ผล เพราะเด็กเคยชินกับวิธีการ

สอนแบบเดิมของครูที่ใ้เพียง

- เด็กครบทุกคนมาดกับครู
- สภาพของห้องเรียนไม่อำนวยในการเรียนการสอน
- เด็กนักเรียนคือ เกเร ไม่สนใจเรียน
- ครูที่ใ้เพียงไม่เอาใจใส่ในการให้คำแนะนำในการสอน

6.2.3 ค่านวิธีสอนต่าง ๆ

- ครูที่ใ้เพียงไม่แนะนำ
- ไม่สามารถเอาวิธีการสอนที่เรียนไปจากทางวิทยาลัยไปใช้ได้ เพราะขาด

แคลนสื่อการเรียนการสอน จึงมักจะสอนตามครูที่ใ้เพียง

6.2.4 ค่านสื่อการเรียนการสอน

- ทางโรงเรียนขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนมาก
- ไม่มีเงินที่จะจัดทำสื่อการเรียนการสอน
- ต้องการให้ทางวิทยาลัยจัดหาสื่อการเรียนการสอนให้บาง

6.2.5 ค่านความสัมพันธ์กับอาจารย์เทก

- นักเรียนเด็กสอนบางคนไม่มีใครมีความสัมพันธ์กับอาจารย์เทก
- อาจารย์เทกบางคนไม่มีใครให้คำแนะนำ
- นักเรียนเด็กสอนบางคนตอบว่า อาจารย์เทกบางคนเงียบขรึม ไม่ใคร่

พูด ไม่ใคร่ยิ้ม จึงไม่กล้าเข้าไปทักทายอาจารย์เทก

6.2.6 ค่านความสัมพันธ์กับครูที่ใ้เพียง

- เด็กเรียนเด็กสอนจำนวนน้อยตอบว่า ครูที่ใ้เพียงไม่มีใครให้คำแนะนำและช่วย

เหลือทางค่านการเรียนการสอน หรือกิจกรรมอื่น ๆ

- ครูพี่เลี้ยงบางคนไม่ครีโหความสนิขสนมเทหาคีควร

6.2.7 คานความสนิขสนมระหว่างนักเรียนฝึกสอนด้วยกัน

- นักเรียนฝึกสอนบางคนไม่รู้จันทำให้เกิดเรื่องผิดใจกัน
- มีปัญหาในการปฏิบัติงานรวมกัน
- มีการแบ่งพรรคแบ่งพวกกัน มีทัศนคติไม่ดีต่อกัน
- ไม่ใคร่มีความร่วมมือในการทำงาน

6.2.8 คานการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน

- ชาวศคักุณกรรตาง ๆ
- มีปัญหาเพราะชาวบ้านไม่เห็นความสำคัญ และไม่ให้ความร่วมมือ
- ชาวบ้านไม่ตื่นตัวในการพัฒนาหมู่บ้าน เพราะมีภาระตองทำงานประกอบ

อาชีพ

6.2.9 คานความเป็นลยุทวิไป

- นักเรียนฝึกสอนบางคนตอบว่าอ็อคคิใจมากที่อยูในสายตาของชาวบ้านตลอดเวลา ไม่อยากโพชาวบ้านเอาใจศคกรฝึกสอนมากนักร เช่น การแคงตัว เป็นต้น

- นำคัมเข้าใช้ไม่เพียงพอกับความตองการ
- อาหารการกินลำบาก
- บ้านพักที่อยู่ไม่ใคร่ปลอดภัย
- ไม่มีอิสระในการกลับบ้าน

6.2.10 คานอื่น ๆ

- นักเรียนฝึกสอนบางคนมีความคิดเห็นวาควรจะหาทางป้องกันมิให้นักเรียนฝึกสอนเป็นเกรคองมือของครูพี่เลี้ยงและครูใหญ่

- ขอแมญปกครองเด็กนักเรียนไปใครเอาใจใส่บุตรหลานของตน เพราะตองทำมาหากินเนื่องจากฐานะยากจน

- มีปัญหาเรื่องขโมยชิ้นงานตัก ตองการให้ทางวิทยาลัยสร้างบ้านพักให้ปลอดภัยกว่านี้

การอภิปรายและเสนอแนะ

ในการวิจัยนี้พบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทมากมายหลายอย่าง ซึ่งเกี่ยวข้องกับบุคลากรหลายฝ่ายที่ปฏิบัติงานในโครงการฝึกหัดครูชนบท โดยเฉพาะที่สำคัญคือ อาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง และนักเรียนฝึกสอน ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยและเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ท่านอาจารย์นิเทศก์ จากการวิจัยนี้พบว่า อาจารย์นิเทศก์ขาดความรู้ในด้านการพัฒนาชนบท การเข้าร่วมการอบรมหรือสัมมนาทางค่านี้น้อย คนในท้องถิ่นขาดความกระตือรือร้นทำให้ยากแก่การพัฒนาท้องถิ่นตามโครงการที่ได้วางเอาไว้ อาจารย์นิเทศก์มีเวลาแนะนำนักเรียนฝึกสอนไม่พอ เพราะมีงานอื่นทำมากนอกเหนือจากการสอนและการนิเทศการสอน ครูพี่เลี้ยงขาดความเอาใจใส่ในการนิเทศนักเรียนฝึกสอน อาจารย์นิเทศก์มีความคิดเห็นว่านักเรียนฝึกสอนขาดกลวิธีการสอนที่ดี มักปกปิดไม่ให้ความร่วมมือที่เกิดขึ้น-ขณะปฏิบัติงานฝึกสอน การประสานงานระหว่างอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยงไม่ดีพอ วิทยาลัยขาดงบประมาณในการนิเทศการฝึกสอน ขาดการประสานงานในหน่วยฝึกสอน การคมนาคมไม่สะดวก ผู้ร่วมงานขาดทักษะในการปฏิบัติงาน ซึ่งผลจากการวิจัยนี้ ส่วนใหญ่ตรงกับ การวิจัยของสุมนา ไคลังคะ¹ ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษามีปัญหาการนิเทศการสอนของอาจารย์นิเทศก์ในโครงการฝึกหัดครูชนบทของสถาบันฝึกหัดครู" เมื่อปี พ.ศ. 2510 และของสาตีทิพย์ ศรีสุทธิ² ที่ได้เคยทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทของวิทยาลัยครูยะลา" เมื่อปี พ.ศ. 2515

¹ สุมนา ไคลังคะ , "การศึกษามีปัญหาการนิเทศการสอนของอาจารย์นิเทศก์ในโครงการฝึกหัดครูชนบทของสถาบันฝึกหัดครู", (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510).

² สาตีทิพย์ ศรีสุทธิ, "ปัญหาการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทของวิทยาลัยครูยะลา", (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515).

2. ครูพี่เลี้ยง จากการวิจัยนี้พบว่า ครูพี่เลี้ยงมีชั่วโมงสอนมาก ไม่มีเวลาพอที่จะให้คำแนะนำและช่วยเหลือนักเรียนฝึกสอน การร่วมมือประสานงานกันระหว่างครูพี่เลี้ยงกับอาจารย์นิเทศก์ไม่ค่อยดีพอ นักเรียนฝึกสอนขาดกลวิธีในการสอน สร้างข้อทดสอบไม่เป็น ขาดเทคนิคในการวัดผลและประเมินผล ขาดความสามารถในการผลิตสื่อการเรียนการสอน มักตามใจเด็กและสนิทสนมกับเด็กมากเกินไป เพราะต้องการให้เด็กรัก ปกครองชั้นไม่ใคร่ได้ มักปกป้องไม่ให้ทราบปัญหาที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติงานฝึกสอน ซึ่งผลการวิจัยนี้ ส่วนใหญ่ตรงกับ การวิจัยของสุดจิตต์ หนูนภักดี¹ ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทในจังหวัดพระนครศรีบุรี" เมื่อปี พ.ศ. 2512 และตรงกับ การวิจัยของ สาลีทิพย์ ศรีสุทธิ² ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทของวิทยาลัยครูยะลา" เมื่อปี พ.ศ. 2515

3. ค่านักเรียนฝึกสอน จากการวิจัยนี้พบว่า นักเรียนฝึกสอนมีปัญหาเกี่ยวกับบ้านพักไม่ใคร่ปลอดภัย อาหารการกินลำบาก ต้องการให้ทางวิทยาลัยจัดหาพยาบาลประจำบ้านไว้ประจำบ้านพักให้มีปริมาณมากกว่าเดิม มีปัญหาเรื่องน้ำดื่ม น้ำใช้ ไม่ใคร่สะอาด ขาดวัสดุอุปกรณ์ในการพัฒนา ครูพี่เลี้ยงมักปล่อยให้สอนตามลำพัง เด็กนักเรียนชอบพูดภาษาถิ่นกับครูฝึกสอน ครูพี่เลี้ยงไม่ให้คำแนะนำและช่วยเหลือในด้าน การเรียนการสอนหรือการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอน ครูพี่เลี้ยงไม่ให้ความสนิทสนมเท่าที่ควร มีปัญหาเรื่องเงินไม่พอใช้ ไม่มีเงินที่จะจัดผลิตสื่อการเรียนการสอน ซึ่งผลการวิจัยนี้ส่วนใหญ่ตรงกับ การวิจัยของสุดจิตต์ หนูนภักดี และการวิจัยของ สาลีทิพย์ ศรีสุทธิ เช่นเดียวกัน

¹ สุดจิตต์ หนูนภักดี, "ปัญหาการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทในจังหวัดพระนครศรีบุรี", (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512).

² สาลีทิพย์ ศรีสุทธิ, "ปัญหาการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทของวิทยาลัยครูยะลา", (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515).

จากการวิจัยที่พบปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานในโครงการฝึกหัดครูชนบทของอาจารย์นี้ เทศก์ ครูพี่เลี้ยง และนักเรียนฝึกสอน เหล่านี้ จะเห็นได้ว่าสาเหตุที่ เกิดปัญหาเหล่านั้นนั้น ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับบุคลากรหลาย ๆ ฝ่ายที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับโครงการฝึกหัดครูชนบทนี้ โดยเฉพาะบุคลากรที่ปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิดในโครงการนี้คือ อาจารย์นี้ เทศก์ ครูพี่เลี้ยง และนักเรียนฝึกสอน ผู้วิจัยมีความเชื่อมั่นว่า ในการปฏิบัติงานในโครงการฝึกหัดครูชนบทให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น บุคลากรทุกฝ่ายจำเป็นต้องมีความเข้าใจตรงกันใน เรื่องต่อไปนี้คือ

1. ต้อง เข้าใจความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของการฝึกสอน
2. ต้อง เข้าใจขอบข่ายของการฝึกสอนว่ามี เพียงใด
3. ต้องมีโครงการ ฝึกสอนหรือโปรแกรมฝึกสอนที่ดี และสามารถนำไปปฏิบัติได้
4. บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการ ฝึกสอนทุกฝ่ายจะคง เข้าใจงานฝึกสอนอย่างดี เพราะว่าเป็นตัวจักรสำคัญในการดำเนินงานฝึกสอนในโครงการ
5. การนิเทศการ ฝึกสอนและการประเมินผลการฝึกสอน ซึ่ง เป็นสิ่งที่สำคัญมากที่สุดในการฝึกสอน จะได้ทราบว่าการฝึกสอนนั้นประสบผลสำเร็จ หรือมีปัญหาการฝึกสอนอะไรมาง

ผู้วิจัยมีความ เชื่อว่าบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการฝึกสอนนั้นสำคัญมาก พวกเขาจะ ต้อง เข้าใจบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของตนอย่างดี ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกสอน ในที่นี้ จะเห็นได้ว่ามีบุคลากร 3 ฝ่ายที่สำคัญอย่างยิ่งในการปฏิบัติงานฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท ดังต่อไปนี้

1. อาจารย์ นี้ เทศก์ เป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการฝึกสอนของนักเรียนฝึกสอน เพราะฉะนั้นอาจารย์นี้ เทศก์จึงจำเป็นต้อง เข้าใจบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเองอย่างดี เพื่อที่ เขาจะได้ปฏิบัติงานในหน้าที่และความรับผิดชอบได้ตรงตามความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ในโครงการฝึกสอนหรือโปรแกรมการฝึกสอน มีการนิเทศการฝึกสอนและการประเมินผล-การฝึกสอนตามหลักการ และวิธีการตามเป้าหมายที่ได้วางเอาไว้

2. ครูที่เลี้ยง เป็นบุคคลสำคัญอีกคนหนึ่งที่มีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนฝึกสอน ครูที่เลี้ยงมีส่วนอย่างมากในความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการฝึกสอนของนักเรียนฝึกสอน เช่นเดียวกับอาจารย์ที่ฝึก เพราะวาทครูที่เลี้ยงเป็นผู้รับผิดชอบการฝึกการทำงานมากกว่านักเรียนฝึกสอน ย่อมเป็นประโยชน์แก่นักเรียนฝึกสอนมากที่สุดที่ได้รับคำแนะนำและช่วยเหลือ ถ้าครูที่เลี้ยงเข้าใจบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของตนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกสอนอย่างดีแล้ว จะสามารถให้คำแนะนำและช่วยเหลือนักเรียนฝึกสอนได้มากที่สุดทีเดียว เพราะฉะนั้นครูที่เลี้ยงจึงเป็นบุคคลที่จะทำให้นักเรียนฝึกสอนประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวในการฝึกสอนได้

3. นักเรียนฝึกสอน เป็นบุคคลที่มีบทบาท 2 บทบาทในฐานะเป็นนักเรียนฝึกหัดครู และบทบาทในฐานะครูฝึกสอน นักเรียนฝึกสอนจำเป็นต้องเข้าใจบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของตนอย่างดี จึงจะปฏิบัติงานฝึกสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นอกจากนี้นักเรียนฝึกสอนจะนำความรู้ทางทฤษฎีที่เรียนมาจากสถาบันฝึกหัดครูมาปฏิบัติจริงในการฝึกสอนแล้ว หากเขาต้องทำสิ่งเสมอว่าในการปฏิบัติงานฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทนั้น จะต้องปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการฝึกสอนของเขา นอกเหนือจากการปฏิบัติงานร่วมกับครูที่เลี้ยง อาจารย์ที่ฝึกและครูใหญ่ บุคคลเหล่านี้มีหลายฝ่าย หลายอาชีพ หลายบทบาท ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน พระภิกษุ และบุคคลสำคัญ ๆ ในหมู่บ้าน เป็นต้น จึงเป็นการจำเป็นต้องให้นักเรียนฝึกสอนจะต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลเหล่านี้ การฝึกสอนของเขาจึงจะประสบผลสำเร็จด้วยดี เพราะฉะนั้นจึงเป็นการจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่ทางสถาบันฝึกหัดครูควรจัดบรรจุวิชามนุษยสัมพันธ์ไว้ในหลักสูตรให้นักเรียนฝึกสอนได้ศึกษา กอนที่นักเรียนฝึกสอนจะออกไปฝึกสอนในชนบท

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัย

จากผลการวิจัยนี้ จะเห็นได้ว่าประชากรทั้ง 3 กลุ่ม ประสบปัญหาและอุปสรรคมากมายหลายอย่างในการปฏิบัติงานฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท ปัญหาและอุปสรรคเหล่านี้ บางอย่างก็สามารถแก้ไขได้โดยง่าย แต่บางอย่างเป็นปัญหาที่ต้องให้ผู้บริหารระดับสูงแก้ไข เช่น ปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณการฝึกสอน หรือปัญหาเกี่ยวกับการประสานงานในการฝึกสอน ซึ่งเกี่ยวข้องกับบุคลากรหลาย ๆ ฝ่าย เป็นต้น การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทของภาคเหนือเฉพาะ 4 วิทยาลัยครูเท่านั้น คือวิทยาลัยครูเชียงใหม่ วิทยาลัยครูลำปาง วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ และวิทยาลัยครูพิษณุโลก ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับวิทยาลัยที่เปิดใหม่ในภาคเหนืออีก 3 แห่งคือวิทยาลัยครูเชียงราย วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ และวิทยาลัยครูกำแพงเพชร ซึ่งวิทยาลัยครูทั้ง 3 แห่งเพิ่งเริ่มดำเนินการผลิตครูเพียงระยะเวลาอันสั้น

เพราะฉะนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะการวิจัยในครั้งต่อไป แก่ผู้ที่สนใจในการฝึกสอนในสถาบันการผลิตครูดังต่อไปนี้

1. ควรขยายการวิจัยให้กว้างขวางออกไปในภาคการศึกษาอื่น ๆ ที่มีวิทยาลัยครูตั้งอยู่ เช่น วิทยาลัยครูในภาคกลาง วิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือวิทยาลัยครูในภาคใต้ เป็นต้น
2. อาจจะทำการศึกษาปัญหาของการฝึกสอนของวิทยาลัยครูในภาคเหนือเปรียบเทียบกับวิทยาลัยครูในภาคอื่น ๆ โดยควรทำการวิจัยเฉพาะเรื่อง เช่น วิจัยเกี่ยวกับปัญหาของครูที่เลี้ยงในการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท เป็นต้น
3. อาจจะทำการศึกษาเฉพาะปัญหาการฝึกสอนของนักเรียนฝึกสอนเฉพาะภาคการศึกษาที่มีวิทยาลัยครูตั้งอยู่ เช่น ปัญหาการฝึกสอนของนักเรียนฝึกสอนของวิทยาลัยครูในภาคการศึกษา 1 เป็นต้น